

С Т А Н О В И Щ Е

От проф. д.ф.н. Цветан Ракъовски

Преподавател в ЮЗУ „Н. Рилски”, Филологически факултет

За дисертационен труд с тема:

„Поезията на Биньо Иванов. Биографични и социокултурни контексти”

За получаване на ОНС „доктор”

Област на висшето образование 2. Хуманитарни науки

Профес. направл. 2.1. Филологии (Теория и история на литературата)

Автор: Илиана Николаева Иванова,

Редовен докторант към Катедрата по литература

I. Представени документи за становището:

1. Дисертационен труд „Поезията на Биньо Иванов. Биографични и социокултурни контексти” в обем от 165 страници;
2. Приложения на редакционни варианти, които са обект на интерпретация (25 стр.);
3. Автореферат на труда в обем 32 страници.
4. Публикации, свързани с темата на дисертацията.

II. Оценка на представените изходни материали в процедурата.

Наличните документи са достатъчни като обем и съдържание.

Дисертационният труд съответства на изискванията от ЗРАСРБ и на Вътрешните правила на ЮЗУ за неговото прилагане. Трудът е съобразен с направените препоръки и предложения от катедрата по време на предварителното обсъждане.

Авторефератът отговаря на съдържанието на труда и в синтезиран вид представя най-важните резултати от изследването. В края са цитирани по-важни заглавия на публикации и доклади, които са в контекста на дисертацията. Приложено е изложение на по-важните приноси (пет по реда на тяхното интерпретиране в труда).

Публикациите по темата на труда са достатъчни, като от седемте публикации една е под печат, а една е публикувана в чужбина.

III. Актуалност на дисертационния труд.

Темата „Поезията на Биньо Иванов. . .” е дисертабилна и трудът е първи по рода си цялостен интерпретационен опит за изследване на

различни редакционни варианти, текстологически проблеми и въздействени динамики от и на поезията на Биньо Иванов. Докторантът коментира напрежението в смисъла при такива вариативни ситуации и това, според мен, е един от решаващите приноси на дисертацията.

IV. Характеристика на дисертационния труд. Съдържанието на дисертацията е структурирано в увод, три глави, заключение, приложения и библиография. Важен е последният жест на Илиана Иванова – да приложи интересни за литературната история и въобще за процесуалното битие на поезията ни архивни материали, първи редакции, варианти на отделни текстове на Биньо. Така – когато заявява, че се насочва към два типа контексти (биографични и социокултурни) – докторантът прави наистина точно това.

Разархивирането на пожълтелите страници не е жест само към точността на едно изследване. Това е страна от текстологическия инструментариум, който подплатява аналитичния апарат, създава плътност на изводите, когато се интерпретира езикът на поезията. Така на единия полюс е прегледът на критическите мнения (рецепцията) – съвременни и по-късни, а от другата страна е прочитът на отделните варианти, видени в оптиката на два важни мотива: проблематичната родина (която тръгва от темата за природата) и родителите. Така много от образите, неясните или мнопластови „места“ в стиха на автора биха могли да се четат през гледната точка на неговата биография, на неговите отношения към родителя. Или на Биньовото потискане на патоса, когато посегне към темата за родното.

От архива на поета Илиана Иванова вади и подробно осветява пиесата „Уличен празник“ и различните образи на едно стихотворение – „Утрин и после“. Това създава възможност за изграждане на мнение за творческия процес, в който вариантите на един текст говорят за промяна на въздействената стратегия. Но могат да дадат важни сведения за институционалната роля на цензурата – задържане или проваляне на издателски проекти, както и на участия в различни формати на литературния процес и пр. Докторантът създава интересно диалогово поле между един

текст, неговия вариант, издателската му съдба, мнението на близки хора, критически отзиви и институционални прочити.

V. Научни приноси.

Трудът създава и изпълва с конкретност различни равнища на анализа. Така се получава многопластова интерпретация, при която в диалог са поставени текстът – историята на неговото написване – критическата му рефлексия – редакционният му вариант.

Текстът е четлив, ясен в изказа си и точен в обобщенията си. Поезията на Биньо Иванов е поставена в широки контексти, дадена ѝ е възможност да се протяга към различни други текстове и полета на значенията, които по принцип често пропускаме.

Присъединявам се към евристичната мисъл на докторанта и смятам, че трудът е навременен, но и сериозен с изследователските си приноси на първи по рода си опит за интерпретация на творчеството на Биньо Иванов, мотивирано във важни биографични и социокултурни контексти.

VI. Критични бележки и препоръки. Според мен – ако този труд се появи като книга – би могло да се направи още нещо:

А) да се приложат и други части от архива – макар и с усилията на текстолог, имайки пред очи невъзможния почерк на Биньо;

Б) все още има неразчетени полета, създадени от Биньо, между някои негови поетически текстове, личните му жестове, пиесата, отношението му към живота и прочия „онтологични“ тайнства;

В) във вида си на книга този текст трябва да изключи формата в 1 л., мн. ч.

VII. Заключение: Смятам, че предложеният труд е приносен, буди респект с широтата на своя научен обект и с резултатите си. Давам своя положителен вот за присъждане на ОНС „Доктор“ на Илиана Иванова.

04.11.2016 г.

Благоевград

Автор на становището:

(проф. д.ф.н. Цветан Ракъовски)